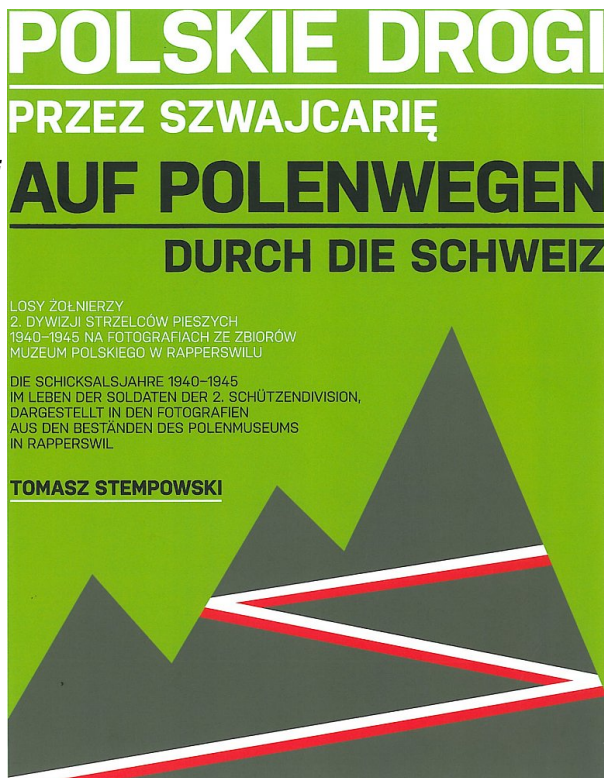

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/13358,Polskie-drogi-przez-Szwajcarię-Losy-żołnierzy-2-Dywizji-Strzelcow-Pieszych-1940-1945-na-fotografiach-ze-zbiorow-Muzeum-Polskiego-w-Rapperswilu>
2019-09-15, 18:06

Polskie drogi przez Szwajcarię. Losy żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych 1940-1945 na fotografiach ze zbiorów Muzeum Polskiego w Rapperswilu

Polskie drogi przez Szwajcarię. Losy żołnierzy 2. Dywizji Strzelców Pieszych 1940-1945 na fotografiach ze zbiorów Muzeum Polskiego w Rapperswilu / Auf Polenwegen durch die Schweiz. Die Schicksalsjahre 1940-1945 im Leben der Soldaten der 2. Schützendivision, dargestellt in den Fotografien aus den Beständen des Polenmuseums in Rapperswil, wybór i opracowanie Tomasz Stempowski, Instytut Pamięci Narodowej, Muzeum Polskie w Rapperswilu, Warszawa-Rapperswil 2015, 480 s.

Po klęsce wrześniowej 1939 roku we Francji przystąpiono do tworzenia wojska polskiego. 11 listopada 1939 r. Wódz Naczelny gen. Władysław Sikorski wydał rozkaz sformowania 2. Dywizji Strzelców Pieszych (początkowo pod nazwą 2. Dywizja Piechoty), wyznaczając na jej dowódcę gen. Bronisława Prugara-Ketlinga. Po ataku Niemiec na Francję jednostka została skierowana na front i włączona w skład francuskiego 45. Korpusu Armijnego dowodzonego przez gen. Mariusa Daille'a. 18 i 19 czerwca w starciach pod Maîche, Damprichard, Trevillers i Saint-Hyppolite powstrzymała napór wroga. W nocy z 19 na 20 czerwca z powodu wyczerpania amunicji i na rozkaz gen. Daille'a około 12 tysięcy polskich żołnierzy przekroczyło wraz z oddziałami francuskimi granicę i zostało internowanych w Szwajcarii.

Pięcioletni przymusowy pobyt w ojczyźnie Wilhelma Tella nie był okresem zmarnowanym. Polscy żołnierze byli aktywni na wielu polach. Zorganizowali kształcenie na poziomie podstawowym, zawodowym, średnim i wyższym. Przez trzy obozy uniwersyteckie przewinęło się około 700 żołnierzy, z czego 452 uzyskało dyplom. Kwitło życie kulturalne: działały zespoły teatralne, chóry, orkiestry, powstawały dzieła plastyczne, ukazywała się

prasa i książki.

Jednocześnie starano się zachować zdolność bojową dywizji i organizowano tajne szkolenia wojskowe. Liczono, że w przyszłości dywizja zostanie użyta na froncie u boku aliantów lub, jeśli Niemcy zaatakują Szwajcarię, armii szwajcarskiej.

Internowani Polacy pomogli też gospodarce szwajcarskiej przetrwać trudne lata wojny. Pracowali w różnych jej gałęziach w obozach pracy rozsianych po całym terytorium kraju. Do dziś w krajobrazie Szwajcarii widoczne są ślady ich działalności, której symbolem są „Plenwege” – wybudowane przez nich „polskie drogi”.

W Rapperswilu przechowywana jest obszerna kolekcja dokumentów i fotografii dotyczących życia internowanych żołnierzy 2 DSP. Dzięki współpracy Instytutu Pamięci Narodowej oraz Muzeum Polskiego w Rapperswilu zostaną one udostępnione szerszej publiczności. Dwujęzyczny album, opracowany przez Tomasza Stempowskiego, pokazuje różne aspekty działalności i życia codziennego polskich żołnierzy, a także ich związki ze Szwajcami. We wstępie do albumu prof. dr German Ritz napisał o internowanych Polakach: „Stali się częścią wspólnoty, pracowali i żyli wśród zwykłych ludzi, do tej pory często pomijanych przez podróżujących podziwiających górski krajobraz. Wspólnie z nimi internowani dbali o zachowanie bezpieczeństwa i zapewnienie utrzymania państwa w czasie wojny. Dlatego historia polskich żołnierzy internowanych jest też częścią szwajcarskiej historii i kultury. Zachowane zdjęcia przedstawiają niezagrożone wojenną zawieruchą powszednie życie i siłę młodości. To stanowi źródło fascynacji, która wykracza poza czas i jest dla wszystkich mocno odczuwalna”.

Wykaz miejsc, w których można nabyć książkę, znajduje się na dole strony.

Album dostępny jest ponadto w Muzeum Polskim w Rapperswilu

<http://www.muzeum-polskie.org>

POLENMUSEUM

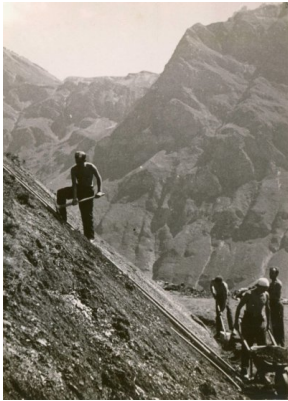
Schloss Rapperswil

Postfach 1251

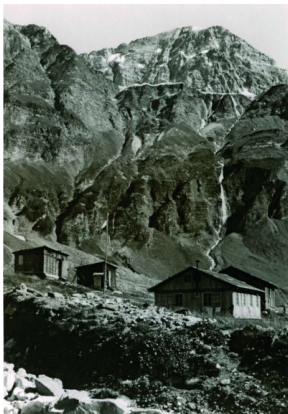
CH-8640 Rapperswil

Szwajcaria

Budowa górskiej drogi w Grossglockner.

PLIKI DO POBRANIA

[Spis treści \(pdf, 169.98 KB\)](#)

Gdzie kupić publikacje:

[KsięgarnieKsięgarnia internetowaOddziały IPN Sprzedaż wysyłkowaDostępność Biuletynu
IPN w placówkach Poczty Polskiej](#)